

گزارش جلسات برگزار شده توسط گروه‌های علمی فرهنگستان علوم پزشکی جمهوری اسلامی ایران

گروه علمی علوم بهداشتی و تغذیه تاریخ برگزاری جلسه: ۱۴۰۴/۰۵/۰۶

موضوع/ موضوعات جلسه: ادامه " بررسی تولیدات و واردات محصولات تراریخته و ایمنی غذایی "

خلاصه موضوع/ موضوعات مطرح شده در جلسه:

پانصد و نود و ششمین جلسه گروه علوم بهداشتی و تغذیه فرهنگستان علوم پزشکی که روز دوشنبه ۱۴۰۴/۰۵/۰۶ ساعت ۱۰ تا ۱۲ ظهر در طبقه ۴ سالن مجمع عمومی فرهنگستان علوم پزشکی جمهوری اسلامی ایران با ادامه موضوع " بررسی تولیدات و واردات محصولات تراریخته و ایمنی غذایی " تشکیل شد.

نخست آقای دکتر موسوی از پژوهشگاه ملی مهندسی ژنتیک و زیست فناوری، در خصوص ارزیابی مخاطرات اجتماعی استفاده از این محصولات در قانون ملی ایمنی زیستی، چگونگی صدور مجوز و برچسب گذاری مطالبی ارائه نمودند.

با توجه به اینکه بیش از ۹۰٪ روغن و ۳۰٪ برنج و مقادیر قابل توجهی از سویا و سایر غلات وارداتی و تراریخته است، این مقوله از اهمیت خاصی برخوردار است.

اگر هدف استفاده از DNA مبارزه با آفت ها و افزایش مقاومت محصولات باشد، نبایستی پتانسیل دیگری از آن، حتی بر فرض فایده، فعال شود. لذا در محیط زیست نیز فقط همان صفت مد نظر قرار گیرد و بر تنوع زیستی تاثیر منفی نداشته باشد و همچنین ایجاد مسمومیت و حساسیت نکند.

در ادامه آقای دکتر ملبوبی اظهار داشتند، زمانی که DNA گیاهی وارد خون می شود ماندگاری اش ۱۶ دقیقه است و از بین می رود. البته در بند ناف جفت مشاهده شده است. در فراورده های با منبع جانوری ۱۰ تا ۲۰ گرم و در با منبع گیاهی حدود ۰.۶ گرم DNA وجود دارد. هنوز شواهدی دال بر نشستن آن در ژنوم انسانی بدست نیامده است. اما ممکن است در باکتری های روده منتقل شود.

دکتر اسماعیل زاده، مدیر دفتر بهبود تغذیه وزارت بهداشت اعلام کردن، مدتی است کمیته تراریخته برای ارزیابی و بررسی ایمنی محصولات مربوطه تشکیل شده تا مواضع وزارت متبوع را گزارش نماید. بر مبنای این گزارشات هنوز شواهدی مبنی بر اثرگذاری آنها در بیماریها وجود ندارد .

در استفاده از محصولات تراریخت مساله جمعیت و اقتصاد زیستی حائز اهمیت است ، لذا بایستی استراتژی مرحله ای را در پیش گیریم .

خانم دکتر پور احمد از سازمان غذا و دارو: با توجه به مشکلات اقلیمی و نیاز به آفت کش ها در حفظ محصول، جایگزینی آنها با محصولات تراریخته بایستی مد نظر قرار گیرد. البته نخست باید مزارع را شناسنامه دار نمود که کار دشواری است.

دکتر رهنما از وزارت جهاد کشاورزی: از سال ۱۳۸۵ توانستیم سیب زمینی تراریخته با ویژگی های خاص را با ارزیابی مخاطرات آن و تحقیقات تجربی بر روی حیوان تولید کنیم. در این راستا آزمایشات پاتولوژیک نیز طبق پروتکل های جهانی انجام شد. لذا پتانسیل تولید در کشور وجود دارد.

در حال حاضر در کشور ما بطور غیر رسمی کشت برخی محصولات تراریخته مانند گوجه سیاه انجام می شود، پس ضروری است این اقدام بر حسب قانون انجام گیرد. تکلیف در قانون مشخص نیست و فقط تولید در داخل محصولات تراریخته ممنوع گردیده است این در حالی است که سالیانه حدود ۷ میلیارد واردات تراریخته داریم.

سایر موارد مهم:

(۱) تهیه و تنظیم سند حمایت طلبی از سوی رییس پژوهشگاه ملی مهندسی ژنتیک با همکاری سایر مراجع و متخصصین تا پس از بررسی در شورای آینده نگاری و رصد کلان سلامت در اختیار معاونت علمی فرهنگستان قرار گیرد.

(۲) بمنظور بازنگری قانون مربوطه، متن لایحه اصلاحیه در خصوص منع واردات و اجازه مرحله ای تولید در داخل محصولات تراریخته بر پایه ژنوم داخلی، از سوی همکاران وزارت جهاد کشاورزی تنظیم شود تا پس از بررسی در شورای آینده نگاری فرهنگستان در کمیسیون بهداشت مجلس مورد بررسی قرار گیرد.